

SLOVENSKI NAROD

Izjave vsak dan popoldne, izvenredni medenji in praznični. — Inzerati: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravništvo: Kanižova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Vredništvo: Kanižova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Slovo od radičevščine.

Radičevci se poslavljajo od radičevščine! Tako bi lahko nazvali tragikomedijo, ki se odigrava v zagrebških zapirah in v beogradski Narodni skupščini. Človeka naravnost dirnejo zadnje Radičeve izjave, s katerimi se odreka vsem svojim programom in pristaja na državno in narodno edinstvo, samo da reši sebe iz zaporov in da si omogoči nadaljnjo politično eksistenco, pa magari kot največji in kot najboljši desničarski vladinovec. Enako voljni in mehki so postali tudi njegovi prijatelji v Narodni skupščini. Včeraj je poslanec dr. Superin direktno izdal voditelja HRSS ter po vrsti odklonil kot pristaja nove Hrvatske seljaške stranke vse tiste grehe, ki jih je vlada v smislu zakonov očitala dosedanjemu vodstvu HRSS. Odrzkel se je boljševizmu, hrvatskemu narodu da je vera v Boga prvo, komunizma ne pozna. Radičevski poslanci nankrat verujejo in so prepričani o državnem in narodnem edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, ustava da je tem dosedanjim rovarjem in defetistom ravnotako sveta kar vera, če bo Radič obsojen, bodo pač hrvatski poslanci ostali brez njega! Hrvati se uklanjajo vsaki vladi, ki stoji na čelu države! Čas je pokazal, da za republikansko obliko vladavine ni prostora v naši državi! Itd. Danes bo govoril dr. Trumbić v enakem smislu, za njim poda še bolj avtentične izjave Pavle Radić, namestnik Stjepana Radića in sedanjí vodja poslancev Hrvatske seljaške stranke, odnosno bivše HRSS.

To so drugi glasovi, kakor pa tisti, ki so jih ubirali slovenski klerikalci prve dni verifikacijske debate. Priti je morala šele nevarnost Radičeve obsojbe in uničenje HRSS, odnosno poslanskih mandatov, da so se Radičevci izrekli in da so se upognili pred neovrženimi dejstvi našega državnega in nacionalnega ustroja! Ta kapitulacija, kakor je razveseljena za državo, če bo stanovna, dosledna in značajna, pomeni uničujočo samoobsojbo Radičevščine!

Pravzaprav ni bilo treba posebnega pritiska, da se izvede in vzpizori ta temljita izprememba v vrstah hrvatskih poslancev. Vlada ni uporabila nobene pritiska, da se izvede in vzpizori ta temljita izprememba v vrstah hrvatskih poslancev. Vlada ni uporabila nobene protizakonite represalije. Držala se je zakona in enkrat po tolikih letih samo nekoliko doslednejše pokazala, da hoče spoštovati zakone in jih izvajati napram vsakomur. Radića bi morala zapreti vsaka vlada, ki ji je kaj do kazensko-pravne enakosti državljanov in glede Radičevih mandatov bi bila morala takisto vsaka vlada postopati v smislu veljavnega zakona za zaščito države. Je dokaz izredne širokogrudnosti, ako sedanja vlada dovoljuje koncesijo Radičevi stranki in pristaja na to, da se s pomočjo decideranih izjav, katerim pa bodo morala slediti tudi gotova dejanja, prekine z defetistično preteklostjo, da se Hrvate odrečejo radičevščini ter vračajo na tla političnega realizma.

Sedaj pa pomislimo, kako bi stala država, da se je uveljavila politika Davidovičevega kabineta? Ta politika je dopuščala Stjepanu Radiću najgorstasnejše politične avanture ter najbolj zagrizeno akcijo proti državnim interesom. Postavila se je na stališče, naj Radić dela kar hoče, da se na ta način najlažje približa državi in da so represalije, kakor je imenovala ta brezdušna vlada uporabo zakonskih določil, odveč. Mesto da se je Radić pobiljšal, se je tedaj rogal državi in našemu narodnemu edinstvu ter koval z ruskimi boljševiki načrte za razjedanje jugoslovenske države.

Vedno smo trdili, da je Radičeva politična zgradba iz papirja in da jo odnese prva burja. Pa niti burje ni bilo treba! Radičevski poslanci sami nvidevajo svoje dosedanje zmote in se vračajo k realnosti. V narodni skupščini se poslavljajo od radičevščine, ki pomeni tisto paralično zmes konfuznih političnih stremiljenj, katere je propovedoval Radić vsak mesec drugače! Blizamo se ozdravljenju hrvatskega

Konec Radičevih republikanskih in boljševiških utopij.

Veleznačilen govor Radičevega zastopnika. — Radičevci priznavajo državno edinstvo, monarhijo in vidovdanske ustave. — Tudi republikanizem vržejo v koš, če hočejo Srbi. — Oficijelna izjava HRSS, ki pomeni popolno kapitulacijo Radičeve vrtočlave politike in vsega rovarstva proti enotni Jugoslaviji.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Za današnje sejo je vladalo povsod največje zanimanje, ne samo v političnih krogih, temveč tudi v splošni beogradski javnosti. Ze v prvih urah in zlasti ob 8. so začeli Beogradčani blokirati narodno skupščino. Za vstopnice se je razvil pravi konkurenčni boj. V kuloirjih je nastalo eno vrvenje. Atmosfera v skupščini je teka, da vsi z nestrepnostjo čakajo na končni izid verifikacijske debate. Ta traja danes ves dan in gotovo pozno v noč. Zanimanje za današnjo sejo se je napeto povečalo, ker je danes popoldne v zbornici napovedana oficijelna izjava predsednika parlamentarnega kluba HRSS Radičevega sinovca, posl. Pavla Radića. Opozicija je prepričana, da oficijelna izjava predsednika Pavla Radića končno vendarle reš vsaj nekatere mandate HRSS.

Včerajšnji govor radičevca posl. dr. Superina so politični krogi sprejeli precej simpatično, ker je na vse napravlil poveljen vtis. Opozicija je v resnici nahajala v veliki tiski in ne ve, kakšno parlamentarno taktiko naj danes izjavi, da si pribori kak pozitiven uspeh.

Na včerajšnji popoldanski seji je podal Radičev posl. dr. Superina važno izjavo, ki je faktično izjavila splošno pozornost. Iz te izjave je pometno, da se radičevci taktično umikajo s svojih radikalno-republikanskih pozicij, da postajajo sovravniki komunizma, negirajo svoje republikanstvo, priznavajo državno in narodno edinstvo, nitičar nečesto vedeti o oficijelnih zvezah HRSS s seljaško internacionalno in celo zatajujejo svojega voditelja Stjepana Radića.

Dr. Superin je izjavil, da so člani HRSS samo v slihi čitali o vstopu HRSS v seljaško internacionalno in da o tem drugače niso ničesar vedeli. Pristaja HRSS se uklanjajo vsaki vladi, ki stoji na čelu naše države. So za spremembe nekaterih členov ustave. HRSS ni članica seljaške internacionale, ker glavni strankin odbor ni nikdar odobril koraka svojega predsednika. HRSS ni komunistična stranka. Glede republikanstva je dr. Superina izjavil, da je čas pokazal, da za republikansko obliko vladavine ni prostora v naši državi. Brez pomislekov so radičevci sprejeli sedanjjo obliko vladavine in ostanejo pri njej. HRSS je za ustanovitev in zakonitost. Zelo važen odstavek v dr. Superinovi izjavi je on, ki govori o enotnosti našega naroda. Dr. Superina je izjavil: Srbi, Hrvati in Slovenci so en narod. Ako naglašamo posebni hrvatski narod, ni to naša krivda. Mnogo jih je krivih na tem tudi v Beogradu, krive so mnoge vlade, krive so mnogi državniki in politiki. Srčini bi bili, če tega ne bi bilo v bodočnosti. Javno izjavljamo, da smo prepričani in verujemo, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod.

Ker se danes verifikacijska debata približuje h koncu je naravno, da absorbira vprašanje mandatov HRSS vso politično javnost in vse parlamentarne kroge. Mnogo je še optimistov, ki računajo na to, da ne bodo vsi mandati uničeni. Vodilni politični krogi pa so prepričani, da bodo mandati HRSS v polnem obsegu razveljavljeni. Če bi namreč Pavle Radić danes v svojem govoru narodne faktorje zadovoljil glede onih točk, ki so najvažnejše, če bi bilo dane dovoljne garancije, da HRSS tudi v praksi zvede to, kar obljublja, takrat bi bila mogoča pravilna solucija, da se sestane parlamentarna anketa, ki ima ugotoviti, kdo izmed poslancev HRSS nosi za delovanje stranke polno odgovornost in kateri mandat naj se zato razveljavi. Sigurno je sedaj v tem času popoldne, da še niso znani niti sklepi vlade. Vse je odvisno od nastopa Pavla Radića.

Ljudstva. To ozdravljenje ni posledica mitečnih zdravnikov narodnega sporazuma a la Davidovič, marveč uspeh politikov, ki so bili odločili, da postavijo veljavno zakona, državne avtoritete in neovrgljivih državnih in nacionalnih principov nad vse druge ozire! Temu primerno zanjejo uspehe.

Politika Nacionalnega kluba si ni mogla želeti boljšega dokaza svoje uspešnosti, koristnosti ter pravilnosti, kakor je slovo od radičevščine, ki ga jemljejo Radičevi poslanci v Narodni skupščini!

— Beograd, 27. marca. (Izv. Ob 11.30.) Za današnjo verifikacijsko razpravo — zadnji dan — je napeto in nervozno zanimanje. Skupščinska seja je pričela ob 9.30 popoldne. Predsedstvo je zbornici sporočilo, da je posl. Miša Trilipović (rad.) odstopil svoj drugi mandat v užiskem volilnem okrožju in da je pridržal mandat v okraju Pančevo - Bela Crkva. Po končanih formalnostih in odobrenju zapisnika je zbornica mirno prešla na nadaljevanje verifikacijske razprave.

Za danes se je priglasiło k besedi sedem radičevskih poslancev, med njimi Pavle Radić in dr. Ante Trumbić. Pavle Radić je bil na govorniški tisti med prvimi, zato je takoj v prvih dopoldanskih urah bil naval v zbornici zelo velik in so poslanci navzoči skoraj polnoštevilni. Zbornica je z vervožnostjo pričakovala napovedane oficijelne izjave HRSS. Govor Pavla Radića je parlamentarne kroge doslej zelo razočaral. Govornik je zelo obširen ter na dolgo in široko razlaga programatična načela svoje stranke in po svoje komentira vse naše notranjopolitične probleme. V bistvu je njegov govor v skladu z včerajšnjimi izjavami posl. dr. Superina, govornice je Pavla Radića mirno poslušala. Le tuptam je bilo čuti kak medklace.

Govor voditelja HRSS

Pavle Radić kot predsednik parlamentarnega kluba HRSS je prvi danes popoldne dobil besedo k verifikacijskemu vprašanju. Uvodoma svojega govora je zelo obširno razlagal vzroke, zakaj se doslej nismo med seboj dobro poznali in razumeli. Živeli smo vsak zase svoje posebno življenje. „Mene samega najbolj boli, če mi kdo očita, da sem Avstrijec,“ je paterično vzkliknil P. Radić. „Jaz sem bil Jugosloven mnogo popreje nego marsikdo drugi. Danes pa že vsak čifutek trdi, da je pravi Jugosloven, oziroma da je večji Jugosloven nego jaz.“

Govornik je nato začel pojasnjevati in razlagati ideologijo svoje stranke. Mi vedno zagovarjamo glavno načelo in se ga tudi držimo, da ostanemo v vednih stikih z narodom. Organizacija naše stranke je tudi na ta način izvedena, da živimo z narodom opazujemo njegove potrebe in ga podpiramo. Mi smo zagovorniki seljaške demokratije. To ni samo prazna fraza! Mnogi očita, da je hrvatski narod zapeljan in prevaran, ker gre z nami, dočim dokazuje zgodovina, naše stranke ravno nasprotno.

»Bolje je nam v Beogradu, nego v Pešti!«

Poslanec Pavle Radić je glede države izjavil:

Mi nečemo omalovaževati velikih žrtv srbskega naroda za državo! (Prenečeno ploskanje pri radičevcih!) Pa tudi mi nismo sužnji, robovi. Mi smo kulturni narod, ki je imel in ima svoje lastne šole in sodišča. Mi nismo separatisti, niti nismo za Veliko Hrvatsko, vedno smo bili in smo za narodni sporazum. Mi bočemo na temelju tega sporazuma zgraditi državo, toda nikakor ne moremo biti pri tem kakš „quantite negligible“. Mi nečemo biti državljani druge vrste. Mi smo sedaj v Beogradu v svoji lastni hiši. (Ploskanje pri radičevcih. Klici: »Res je!«) Bolje je nam v Beogradu nego v Budimpešti. Če pa nam ni povsem dobro, nam lahko postane pozneje bolje. Ne smemo nikdar pozabiti vloge našega naroda pri ujedinitvi. Naši stoletni boji dokazujejo najbolj stališče hrvatskega naroda.

Hrvatski problem.

Govornik je za tem obširno in teoretično razpravljao o hrvatskem pravu in o hrvatskem problemu sploh. Med drugim je naglašal, da je nadejalni obstoj hrvatskega naroda edino omogočen v okvirju današnjih državnih meja. Ohraniti je treba narod-

no suverenost. Narod mora biti suveren. Zelo obširno se je nato bavil s protokolom o narodnem sporazumu, ki ga je sklenil blok narodnega sporazuma in seljaške demokratije.

Govorec o komunizmu in HRSS, je govornik omenil, da HRSS ni komunistična.

HRSS in republikanstvo — za vojsko!

Posl. Pavle Radić je nato prešel k očitu, da je Radičeva stranka republikanska. Očitajo nam republikanizem. Tu izjavljam: Če želi srbski narod, pa o tem ne bomo nikoli več govorili. Lahko se sporazumemo tudi brez tega. Naše glavno načelo je, da se ohrani suverenost naroda in njegove pravice. Zastopamo vedno tezo, da je državi vojska potrebna. Toda smo proti temu, da bi se vojska vmešavala v politiko. Za čas zadnjih kriz so očitali poslancem, da nimajo pooblastila volitev za sporazum.

Govornik je nato čital vsebino sklenjenega sporazuma opozicijskih skupin ter zelo obširno pojasnjeval pojem »monarhijo angleškega tipa«.

Ministar Marko Trilipović je govornika prekinil z ironično opazko: »Ali niste mislili g. Radić, da v Angliji nima vladar nobenega vpliva na državne posle?«

Poslanec Pavle Radić je postal nekoliko vznemirjen in je izjavil, glede

vidovdanske ustave.

Danes je gotovo dejstvo, da obstoja vidovdanska ustava, da obstoja dinastija Karagorjevičev, ki jo ni brezpogojno priznavamo. (Pri teh besedah so se začeli z galerije razni medklaci, tako tudi eden: »Pogledite devčarija!«) Mi samo zahtevamo, da brez škode na naše narodno in državno edinstvo naš narod dobi svoje pravice in da se v smislu samoupravnega načela uradi držav.

Mi smatramo v svoji politični mentaliteti, da je državno edinstvo izven vsakega dvoma in glede narodnega edinstva smo vsi enake misli. Želimo, da skupaj živimo. V ostalem lahko rečem, da ostane hrvatski narod v taboru HRSS. Radićah na drugi strani trdijo, da so srbska stranka. (Bum! protesti pri radićah. Klici: To ni rest!)

Še nadalje govorec o vidovdanski ustavi je govornik s povdarkom naglašal:

Vidovdanska ustava je za nas koristna pridobitev. Ustava je potrebna, toda njo je treba modernizirati in prilagoditi kulturnemu razvoju našega naroda. Za ta moment nam je vidovdanska ustava dobra. Mi jo branimo. Mi smo za zakonitost in parlamentarizem na temelju vidovdanske ustave. (Prosvetni minister Svetozar Pribičević, ki ravno sedi za govornikom, se je začel ironično nasmejavati.)

Se enkrat govori Pavle Radić o komunizmu. Naglašal, da je HRSS na hrvatskem uničila komunistično gibanje. HRSS je tudi vodila odločno borbo proti separatizmu osobito proti irankovcem, ki so vzdrževali svoje zveze z inozemstvom. Te zveze HRSS sama odločno obsoja. Akcijo irankovcev je HRSS vedno pobijala. (Posl. dr. Trumbić: To je naša velika zasluga HRSS!)

HRSS in duhovščina.

Končno je Pavle Radić posvetil tudi nekaj besed političnemu delovanju duhovščine. Izjavil je: Mi obsojamo politiziranje popov.

Ob zaključku svojega govora je posl. Pavle Radić prečital

oficijelno izjavo HRSS.

ki je zelo obširna in vsebuje več točk. Izjava naglašal:

1. HRSS ni bila nikdar sestavni del komunistične internacionalne in to tudi neče biti v bodoče;
2. Pristopa k seljaški internacionalni ni HRSS nikdar odobrila, tega pristopa ni sankcioniral glavni odbor stranke, marveč je to odobrila samo strankin predsednik Stjepan Radić, za kar ima sam osebno odgovarjati. HRSS nima nikakih zvez s komunisti;
3. HRSS sprejma vidovdanske ustave, želi pa gotove spremembe ustavnih določil, ki se naj modernizirajo s kulturnim razvojem naroda;
4. HRSS priznava d'nastijo Karagorjevičev in je za suverenost naroda.

Izjavo HRSS je prečital Pavle Radić med največjo napetostjo zbornice.

Od pol 10. do 12. trajajoča dopolnenska seja je bila edino posvečena oficijelni izjavi HRSS. Pavle Radić je govoril dve uri in pol.

Izjavo HRSS sestavil Stjepan Radić.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Kakor je vaš dopisnik informiran, je danes v narodni skupščini prečitana oficijelna izjava HRSS sestavljen sam Stjepan Radić. Radić je napisal izjavo in jo izročil dr. Nikiću, ki jo je nato prinesel v Beograd. Radić je izjavo sestavil v zaporu.

Splošni vtis izjave HRSS.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Današnja dopolnenska seja je trajala do popoldne. Popoldne ob 17. se nadaljuje verifikacijska razprava. Osredotočena bo izključno na današnjo svečano in oficijelno izjavo HRSS. Govor Pavla Radića ni povsod izzval nepovoljni vtis. Vladni krogi še vedno s skenpe razmotirajo postopanje radičevcev v parlamentu. Vladni krogi tudi naglašajo, da pomena govor Pavla Radića in skupščini prečitana oficijelna izjava popolno kapitulacijo dosedanje ideologije HRSS in veliko zmago idej, ki jih zastopa Narodni blok.

Stališče Amerike

Newyork, 26. marca. s. V tukajšnjih oficijelnih krogih se izražajo glede stališča Chamberlaina napram nemškimi predlogom optimistično. V splošnem se sodi, da je bil storjen nov odločen korak za ureditev političnega položaja v Evropi, ki utegne obetati uspehe, če bo politika, ki jo je pričela Anglija, našla tudi v drugih državah odmev.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Borove deske, 40 mm in 50 mm, 4 n. dolž. monte, fco. meja, blago 578; smrekove deske, 12 mm, od 18 cm šir., paralelne, pričelene, I. n. II. vrsta, fco. meja, transit, denar 790; bukova drva, 1 m dolž., polsuha, fco. meja, trans., 2 vag., denar 25, blago 25 zaključki 25; bukovo oglje, la, suho, vilano, fco. meja, transit, 9 vag., denar 118, blago 118, zaključki 118.

ZITNI TRG.

Pšenica, prekmurska, 74/75, fco. Dolnja Lendava, blago 470; pšenica, medjimurska, 72 kg, par. Ljubljana, blago 465; odpadki pšenice, par. Ljubljana, blago 300; otrobi, pšenični, drobni, jutra-vreče, fco. Ljubljana, blago 210; otrobi, pšenični, drobni, pol jutra-vreče, pol papirnate vreče, fco. Ljubljana, blago 205; otrobi, pšenični, debeli, jutra-vreče, par. Ljubljana, blago 257.50; koruza, nova, promptna, slav., par. Ljubljana, blago 212.50; koruza, drobna, medjimurska, par. Ljubljana, blago 247; koruza, okrogla, med jimurska, promptna, fco. medjimurska postaja, blago 230; ajda, siva, fco. štajerske post., blago 287.50, krompir rdečkasti, fco. štaj. post. blago 140; krompir beli, fco. štaj. post. blago 135; krompir rumen, fco. štaj. post. blago 110.

Efektii.

2½% drž. renta den. 137, blago 160; 7% invest. pos. iz leta 1921 denar 64, blago 65; Celjska posojilnica dd. den. 209, blago 211, zaklj. 210; Ljubljanska kreditna banka den. 235; Merkantilna banka den. 110, blago 128; Prva hrv. štedionica den. 830, blago 840; Kreditni zavod den. 190, blago 200; Nihag den. 50; Strojne tovarne in livarne blago 134; Trboveljska prem. družba den. 415, blago 430; Združene papirnice denar 100 blago 109; Stavbena den. 265, blago 280.

Zagrebska borza.

Dne 27. marca. — Sprejeto ob 13.00.

Devize: Curli 12.115—12.215, Prag 186—189, Pariz 331—336, Newyork (kabel) 62.50—63.50, London 300—303, Trst 253.50—258.95, Berlin 14.95—15.10, Dunaj 0.08785—0.08985. — Valute: dolar 61.7½—62.7½.

Efektii: 7% invest. pos. 1921 62—63; 2½% drž. renta 158½—61; Ljubljanska kreditna 235, Centralna banka 15—16, Hrv. eskompt. banka 105½—106, Kreditna banka Zagreb 104—105, Hipotekarna banka 63—64, Jugobanka 99—102, Praštredionca 84, Stavenska banka 72, Eksploatacija 47—48, Drava dd. Osijek 180—195, Sečerana, Osijek, 675—680, Isis dd. 60—62, Nihag 50—60, Gutman 460—480, Slavkevi 160—170, Slavonija 57½58, Trboveljska 410, Union, paromlin 485, Vevče 100—120.

Inozemske borze.

— Curli, 27. marca. Današnja borza. Beograd 8.20, Pariz 27.50, London 24.80, Newyork 518.50, Milan 21.60, Prag 15.40, Dunaj 0.0073.

— Trst, 27. marca. Borza: Beograd 38.70—38.80, Pariz 129.50—130, London 117—117.50, Newyork 24.425—24.473, Curli 471—473, Prag 72.25—73.25, Dunaj 0.03425—0.03475

Popolen poraz slovenskih klerikalcev v Beogradu

Značilen članek glasila narodnoradikalne stranke „Samouprave“ — Vse napredne skupine proti zlorabi cerkve v politične svrhe.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Glavni organ narodnoradikalne stranke „Samouprava“ je danes priobčil pod naslovom „Skupščinska debata“ uvodnik kot kratek pregled dosedanjega delovanja narodne skupščine z ozirom na verifikacijo mandatov. Članek konstatira nepobito, da so razprave narodne skupščine prinesle tak rezultat, kakršnega ni pričakovala opozicija. Obrabljene bajke o volilnem terorju in pritisku oblasti so napravile slab vtis in lahko rečemo, da je opozicija doživela resen poraz. Najslabše se je v debati godilo slovenskim klerikalcem. Dočim so se druge opozicijske skupine skušale s pametno zmernostjo izogniti vsem neprijetnostim, o katerih bi se lahko razpravljalo, so nasprotno koroševski klerikalci z bedasto vsiljivostjo in nepristnostjo izvalili nasprotno stranke, da so jim povedale mnogo neprijetnih resnic.

Klerikalci so sami vzbudili pozornost javnosti na mahinacije klerikalizma v Sloveniji. — Popolnoma so točne trditve ministrov Pribečevića in dr. Žerjave, da predstavlja akcija kler-

kalcev v Sloveniji politični problem, s katerim se mora resno baviti tudi država sama. Svoboda kulta za rimsko-katoliško veroizpoved, kakor tudi za vsako drugo veroizpoved ne daje pravice do politične zlorabe verskih ritualij. S to resno stvarjo se mora baviti tudi državna oblast in vse svobodomislelne politične skupine ter se morajo najti niti in načini, da se v bodoče prepreči taka zloraba in onemogoči politične posledice, ki jih more povzročiti zloraba vere in cerkve v politične namene. Sam narod v Sloveniji bi se moral braniti pred političnim pritiskom duhovščine, da si ohrani svobodo vesti, ki jo skuša spraviti v okove klerikalizma. Skupščinske razprave so podale sliko prave politične vrednosti in vrstah večine, kakor tudi v vrstah opozicije. V vrstah samostojnih demokratov se ni samo pokazalo močno politično prepričanje, temveč tudi moralna moč in jaka delazmožnost za obrambo svojega prepričanja.

Heterogena opozicija v parlamentu je izgubila glavno bitko, ker je pokazala vso svojo politično površnost in nesposobnost za vodstvo javnih poslov.

Nesrečni poskusi za rešiti Radičevih mandatov.

Avdijenca na dvoru. — Monarh isti angleškega tipa žele intervencijo krone. — Nenadni odhod kralja iz Beograda.

— Beograd, 27. marca. (Izv.) Parlamentarni krogi danes zjutraj še vedno živno razpravljajo zadnje poskuse voditeljev opozicije, da rešijo radičevske mandate. Včeraj so poskušali na dvoru s svojimi načrti. Na dvoru so bile namreč zelo važne politične avdijence. Od 10. do 10.30 popoldne je bil najprej pri kralju ministrski predsednik Nikola Pašić. Nj. Vel. kralj Aleksander je nato sprejel v avdijenci voditelja bosanskih muslimanov dr. Spahija. Te avdijence prispisujejo opozicijski krogi politični značaj. Zemljoradniške »Novosti« so v resnici v senzacionalnem tonu takoj popoldne javljale, da je dr. Spahio imel namen doseči na dvoru, da kralj danes sprejme voditelja HRSS Pavla Radičja. Opozicijski politiki so tudi zatrjevali, da opozicija želi kraljevo intervencijo v zadevi razveljavljanja radičevskih mandatov.

Po dr. Spahiovi avdijenci sta bila na

dvoru Ljuba Jovanović in za njim bivši minister dr. Dušan Peleš.

Snoči se je nato bliskovito razširila novica, da sta ob 15. popoldne odstopila s topičerske postaje v Kragujevac in Topolo kralj in kraljica. Nenadni odhod kralja so parlamentarni krogi tolmačili tako, da krona nikakor ne želi aktivno posegati v rešitev verifikacije mandatov, ker je to povsem interna stvar narodne skupščine. Zato tudi ni bila umesna želja opozicije po intervenciji krone. Pristaši »monarhijske angleškega tipa« ne poznajo, kakor je videti, parlamentarnih običajev. Izjave, ki bi jih v avdijenci podal zastopnik HRSS, se ne morejo smatrati kot obveze za poslance, ki je odgovoren za svoje izjave narodni skupščini. Danes, kakor zatrjujejo, res poda Pavle Radič vevlačno politično izjavo, s katero hoče v zadnjem trenutku rešiti radičevske mandate.

Vihar radi Radičevih izjav.

Zagreb, 27. marca. (Izv.) Stjepan Radić je v zaporu podal nekatere izjave novinarjem, katerim je bilo dovoljeno, da ga posetijo. Dopisniku beogradskega »Vremena« je Radić pojasnil svoje stališče napram monarhiji in dinstaciji. Izjavil je med drugim: *Rekli smo, da smo za monarhijo, ki mora biti taka, karšno narod želi. Rekli smo, da smo za kralja, jasno je, da smo za Karadjordjevića.* Radić glede svoje preiskave pravi, da se ne boji razprave in sodbe, ker ma čisto vest. Radić dalje dvomi, da bi bili v narodni skupščini verifikirani mandati HRSS. Če bi bil svoboden, bi on sam podpisal protokol Bloka narodnega sporazuma in selske demokracije. Slične izjave je podal Radić še drugim novinarjem. Te izjave so izzvale veliko nevoljo v onih slojih njegovega evan-gelija o ustanovitvi »mirotvorne človečanske republike«. Te izjave so marsikoga razočarale. Podane so tudi v taki obliki, da jih ne bo Radić mogel več prekaliti ali drugače zaviti napram svojim zapeljanim pristašem. Radičeve izjave danes posebno marljivo izražajo frankovci. Frankovska agitacija med Radičevimi seljaki za republikanizem postaja od dne do dne živahnjša. Hrvatska politična javnost s precejšnjim zanimanjem gleda na bližajočo se občinske volitve v Zagreb, ki bodo pokazale, v koliko se je situacija spremenila.

— Zagreb, 27. marca. (Izv.) Na najmerodajnejšem mestu odločno demantirajo pristnost Radičevih izjav, ki so prodrele zadnje dneve v zagrebške in beogradske liste. Glede izjave, ki jo je dal beogradskega dopisnika beogradskega »Vremena« zatrjuje preiskovalni sodnik dr. Köhrler, da je bila pač dopisniku dana možnost videti Radičja, toda v tako kratkem času je bilo izključeno, da bi mogel Radić dati dopisniku tako obširno izjavo. Vsebinsko dementirajo o Radičevih izjavah priobčujo obsežno današnja »Riječ«, ki je dobila informacije pri državnem pravdniku in preiskovalnem sodniku.

PAKT DEVETERIH?

Pariz, 26. marca. p. »Daily Mail« poroča, da je angleški poslanik sporočil ml. predsedniku Herriotu, da je angleška vlada pripravljena skleniti garancijski pakt devetih držav, v katerih bi poleg petih znanih sil bile zastopane tudi Češkoslovaška, Poljska, Jugoslavija in Rumunija.

JUGOSLAVIJA NA MEDNARODNEM SEJMU KNJIG.

Beograd, 26. marca. p. Ministrstvo za prosveto je izdalo danes odredbo o imenovanju osrednjega odbora za pripravo naše udeležbe na mednarodnem sejmu knjig v Firenzi. Osnujeta se podobdoba v Zagrebu in Ljubljani.

Kaj je s palačo čekovnega urada na Aleksandrovi cesti?

Kakšno ulogo so igrali pri tej stvari dr. Perič in klerikalci! — Zasluge demokratov. — Zloba Kamenarovičevcev. — Minister dr. Žerjav in čekovni zavod v Ljubljani.

Pred približno enim letom je poštna hranilnica, centrala v Beogradu, zaključila zidati novo stavbo za svoj čekovni zavod v Ljubljani. V to svrhu je kupila staveni prostor na Aleksandrovi cesti nasproti Narodnemu domu v Izmeri 680 m². Ko se je čekovni zavod poletj lanskega leta nekoliko pobliže bavil z načrtom nove stavbe, je ugotovil, da je ta prostor premajhen. Radi tega so se merodajni faktorji obrnili na ljubljansko občino, kateri je takrat gospodoval dr. Perič pod klerikalno komando. Sprošnja, da bi magistrat prodal še en del sosedne mestne parcele. A na magistratu so bili drugega mnenja. Odklonili so to prošnjo. Tudi klerikalni poslanci, ki so imeli takrat vlado v svojih rokah, so nasprotno razširili prvotnega stavbenega načrta.

Ko je jeseni lanskega leta izginila klerikalna vlada s površja in z njo dr. Perič z magistratu, je čekovni zavod v Ljubljani pomovil svoj predlog za postavitev monumentalne stavbe. Minister dr. Žerjav je dosegel, da je poštna hranilnica, centrala v Beogradu, sklenila, da se ima prvotni staveni načrt v smislu predloga čekovnega zavoda v Ljubljani proširiti. G. Turk, član ljubljanskega gerentskega sveta, je izpovedal, da je mestna občina prodala še približno 400 m² stavbenega prostora za zgradbo palače na Aleksandrovi cesti. Nato je čekovni zavod v Ljubljani razpisal natečaj za izdelavo idejnih načrtov. Ta rok poteče baš s 16. aprilom t. l. Kakor čujemo, je že nekaj idejnih načrtov predloženih.

Palača čekovnega urada bo stala kakih 10 milijonov dinarjev in bo poleg uradnih prostorov imela še 10 do 12 stanovanj.

Tako je stvar z zgradbo palače čekovnega zavoda v Ljubljani. Priporočimo le, da mora biti stavba po dosedanjih dispozicijah še letos pod streho. Čeznive vesti o tej zadevi širijo sedaj preostanki iz nesrečne Kamenarovičeve dobe, ki bi očitno radi še enkrat poskusili, ali bi se v zadnjem trenutku vendar ne dalo preprečiti nove stavbe. Njihove laži pa so tako prozorne, da jim lahko nasedejo samo najnavejši.

Tudi beganje javnosti zaradi naložb denarja čekovnega zavoda v Ljubljani spada v posel nekaterih brezvestnih vele-dobičkarjev, ki mislijo, da morajo biti naložbe takega zavoda tudi za njihovo spekulacijo. Kakor smo avtentično informirani, je danes iz ljubljanskega čekovnega urada manj denarja v Beogradu, kakor takrat, ko so bili na vladi klerikalci. Stanje čekovnega zavoda se vedno boljša in upamo, da v kratkem ne bo imel nihče več povoda za prižobe. V tem pogledu je imel pred kratkim minister dr. Žerjav daljši razgovor z generalnim direktorjem dr. Nedeljkovičem. Oba sta bila mnenja, da je treba z denarjem, ki se zbira v poštni hranilnici, oplostiti čim širše, socialno važne gospodarske kroge. Sredstva tega denarnega zavoda naj se porabijo za tiste, ki največ koristijo narodu, to je za producente vseh vrst.

„Zveza gostilničarskih zadrug za Slovenijo.“

(Glavna skupščina)

Včeraj dopoldne se je vršila XII. glavna skupščina »Zveze gostilničarskih zadrug za Slovenijo«, ki so se je udeležili tudi številni delegati izven Ljubljane. Predsedoval je zadrž. načelnik g. Fran Kavčič. Tajniško in blagajniško poročilo je podal zvezni tajnik g. Pintar, ki je navedel v podrobnem naštevanju, kar je Zveza storila za gostilničarski stan v preteklem letu. Tu so bile intervencije, imitativne, vloge, spomenice, nasveti, skratka Zveza je varovala interese gostilničarske obrti, tako da je danes ta obrt v Sloveniji najbolje organizirana. Na zboru so se čule tudi številne priporočbe proti davkom, zlasti proti taksemu zakonu, kar je skupščina izrazila v spomenici, ki se predloži direktno ministrstvu. Spomenica bo navajala sledeče zahteve:

1. Z novim obrtnim zakonom naj se zagotovijo, da spada podeljevanje obrtnih in točnih pravic obrtni oblasti I. in II. instance, ki so podrejene trgovinskemu ministrstvu s sodelovanjem strokovnih organizacij.
2. Pri podeljevanju obrtnih pravic naj se oziroma v prvi vrsti na strokovno izvežbanost in sposobnost, ki jo morelo oceniti samo strokovne organizacije.
3. Finančna oblast, ki podeljuje točne pravice, naj dobe nalog, da obveščajo v vsakem poedinem slučaju podeljevanja točnih pravic pristojno zadrugo gostilničarjev, ker morajo te po svojih pravih voditi natančen register in razvidnost o vsem gibanju v točni obrti.
4. Točenje alkoholnih pijač po trgovini in zajtrkovalnicah naj se prepove. Uveljavi naj se zopet načelo, da smejo trgovine prodajati alkoholne pijače kot prele v po trgovskem načinu zaprtih steklenicah in le za potrošnjo izven lokala.
5. Zahtevamo, da se zopet uvede red, pravilnost in disciplina v gostilniško obrt, kajti brez tega je moderen napredek gostilničarstva, kavarništva in hotelištva povsem iluzoren. Za to naj se pri sestavi novega huznega zakona vzame za podlago tudi II. in VII. poglavje bivšega avstrijskega obrtnega reda, novellirane z zakonom dne 5. februarja 1907.

6. Tarifna postavka 62 zakona o tak-sah in pristojbinah pa naj se v Sloveniji, še bolj pa v celih državah, koder se plačuje državna trošarina s čl. 13 faksnega pravilnika vred ukine.

Skupščina je na koncu sprejela izpovedno pravilo, glasom katere se ustanavlja za ljubljansko in mariborsko oblast posebne »Zveze«. Ljubljanska se bo odslej imenovala »Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani«.

„Gospodski Zvon“

(Občni zbor.)

Snoči se je vršil v posvetovalnici na mestnem magistratu občni zbor »Gospodskega Zvona«. Klicu »Gospodskega Zvona« pa se ni odzvalo toliko občinstva, kakor je bilo pričakovati, in je bil obisk naravnost strahoten. Navzoče zborovalce je pozdravil društveni predsednik dr. Oblak, ki je obenem otvoril občni zbor. Uvodoma svojega govora je poudarjal, da je opaziti splošno nezanimanje javnosti za vsa narodno-obrambna društva. To vsled tega, ker v javnosti prevladuje mišljenje, da si bodo koroški Slovenci že sami pomagali. Res pa je tudi, da koroški Slovenci bolj sami zase vzbujajo zanimanje. Med koroškimi narodom je nastal močan nacionalni pokret in, kakor je izjavil poslanec Poljanec sam, je slika političnega in kulturnega življenja na Koroškem jako vesela. Narod, ki se je svojačasno je maloštevilno odzval vabilom na shode, prihaja sedaj v masah na vsako zborovanje. Vsekakor pa ne smemo puščati v nemar našega življa na Koroškem in treba bo še nadalje voditi intenzivno propagando za koroške Slovence ter jih podpirati tako v materialnem, kakor v moralnem oziru.

Nato je podal g. Lovrenčič tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je društvo v preteklem poslovnem letu vsestransko skrbelo za koroške Slovence, podpiralo je s svojimi skromnimi sredstvi potrebe Korošce in njih kulturne naprave. »G. Z.« je interveniral pri poslancih in ministrih v Beogradu, da se izboljša položaj naših bednih rojakov ostran Karavank, pridelil je več cvetličnih dnevoj in na can žalostne obletnice dne 10. oktobra predavanje v Mestnem domu. Povodom Meško-ve prslave je društvo naklonilo pisatelju 2000 Din.

G. Likozar je nato podal blagajniško poročilo. Društvo ima kot narodno-obrambna institucija vsekakor premalo dohodkov ter ne more zadostno podpirati koroških Slovencev v materialnem oziru. — Zato »G. Z.« apelira na narodno čuče občinstvo, da posveti v bodoče društvu več pozornosti. — Sledile so volitve novega odbora, ki se bo pa konstituiral šele na prihodnjem sejlu, nakar je bil občni zbor zaključen.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Petek 27. marca: Vdova Rožinka Red A. Sobota 28. marca: ob 15. Veronika Deseniška, dilaška predstava pri znanih cenah. Izven.

Nedelja 29. marca: Golgota ob 20. zvečer Izven.

Ponedeljek 30. marca: Misel B.

Opera.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Petek 27. marca: Don Juan Red C. Sobota 28. marca: Don Pasquale. Premijera. Izven.

— Premijera opere Don Pasquale se vrši danes v soboto 28. t. m. ob pol 20. zvečer v naši operi. Delo se prištevja k najboljšim komičnim operam in ga je napisal G. Donizetti ter se je prvokrat pelo 3. januarja 1843 v Parizu. Glavno vlogo komičnega bogatega starca Don Pasquala polje pri nas g. Zupan, njegovo nevesto Norino pa g. Lovsetova, nečaka Ernesta, pravega ženina Norine polje g. Banovec in posredovalca, zdravnika Malatesta g. Šubelj. Natar je g. Debevec. Opero je nastudiral kapelnik Neffat, režiral pa režiser Bučar. Predstava se vrši za red F.

— Veronika Deseniška kot dilaška predstava. Danes v soboto 28. t. m. popoldne ob 15. se vprizori v drami O. Zupančičeva tragedija Veronika Deseniška kot dilaška predstava pri znanih cenah. Predstava je namenjena v prvi vrsti dijaštvu.

— Golgota. Za veliko noč ponovi ljubljanska drama Tučičeva »Golgota«. Vprizoritev je deloma prenovljena. Nova inscenacija je narejena po zamisleku arhitekta g. prof. Kregarja. V glavnih vlogah nastopijo: ga. Rogozova (žena), g. Rogoz (Demetriji), g. Skrbinek (Kristus), g. Kralj (prior), g. Drenovec (Ljubimec) in g. Plut (vratar). Predstave te drame bodo same izven abonma.

— Simfonični koncert orkestralnega društva »Glasbene Matice« v Ljubljani. V četrtek dne 2. aprila priredi orkestralno društvo Glasbene Matice v slednjem dvorani svoj simfonični koncert s sledečim sporedom: 1.) Händel: Concerto grosso za 1. violino, II. violino in violončeloconcerto no s spremljevanjem godalnega orkestra in dveh klavirjev. 2.) Debussy: Mala suita za veliki orkester. 3.) Beethoven: Simfonija št. 7 v A-duru. Orkester dirigira skladatelj Lucijan Marija Škerjanc. Vstopnice za ta koncert so od danes naprej v predprodaji v Matični knjižarni. 637/n

— Ruska Matca. V nedeljo dne 29. t. m. se bo v balkonski dvorani univerze vršil sestanek R. M., na katerem bo g. univ. prof. v p. dr. Nikolaj Bubnov predaval o »Hietmanščini X. X. stoletja« (vstopnina iz leta 1918). Začetek ob pol 11. dopoldne. Vstop prost.

— Ljubezeden do treh pomaranč. Tako se imenuje nova opera mladoruskega skladatelja Serža Prokofjeva. Lihriat se naslanja na neko bajko italijanskega pisatelja Carla Gozzi-ja, ki jo je po svoje prekalil sam Prokofjev. Opero so izvajali na Kölnski operi z velikim uspehom. Kritiki hvalijo izredno instrumentalno težo: inovejšega Prokofjevega dela. Pravijo pa tudi, da je partitura strahovito težka, polna ritmičnih izrednosti, barvnosti in izvirnih napovedov.

Samomor v Ljubljani.

Ob sklepu lista smo zaznali: Danes zjutraj so kriminalni organi pri običajni reviziji hotelov našli v sobi hotela »Soča« nezvestnega nekega tujca. Poleg njega sta ležali dve steklenici lizola. Nesrečnež je bil sako z rešilnim vozom prepeljan v bolnico, a je med potjo umrl. Iz listin, ki jih je imel neznane pri sebi, je razvidno, da je identičen s trgovskim poslovdjem Franom Bizjakom, ki je v Ljubnem poneveril večjo vsoto denarja. — Več poročamo jutri.

OSKAR H.:

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

V Wolkensteinovi duši se je borilo zaničevanje takšnega značaja z vdanostjo ženskemu bitju, ki mu je posvetil svojo pravo ljubezen. Zavedal se je, da jo čakajo težki časi, zato se je trdno odločil, da bo vedno pripravljen za njeno zaščito. To ga je napotilo, da je sprejel izraze prijateljstva s strani nadvojvode, da si je zavedal, da bo to škodovalo njegovemu družabnemu položaju.

Ako je nadvojvoda zatrjeval, da bo delal vso čast svojemu slabemu glasu, ni bila to nobena pretiranost. Skoro so si pripovedovali po salonih odličnih družb, kakor tudi v zadnjih predmestnih beznih zgodbe, ki niso mogle biti škandaloznejše izmišljene in ki so pri tem vsebovale dejstva, ki pač niso bila pretirana. Orgije z mladimi, propalimi kavaleriji, z dvomljivimi ženskami in javnih lokalih, semtertja tudi v njegovi lastni palači, so bile čisto bolj nesramne v resnici, kakor so bile slišati v ustih raznih pripovedovalcev. Bil je to reke vrste vravstven samomor, ki ga je na sebi

10 izvršil nadvojvoda. Na vsa svarila je dajal stereotipen odgovor: »Ukaz njegovega veličanstva. Imenoval me je lopova in smem ga postaviti na laž. Uganjam lopovščino na ukaz njegovega veličanstva.«

Grof Wolkenstein, ki se je še vedno trudil, da bi spravil nadvojvodo na dobra veda, se je čisto zgražal pred svojo okolico, katere družabni elementi so tako malo odgovarjali visokim njegovim zahtevam. Zadolženi oficirji, katerih afere so bile predmet častnih sodišč, lovci za srečo, osebe dvomljivega plemstva, ki so živeli od igre in ženščin, dame, ki so skrivale svoje vlačugarstvo za krinko umetniškega delovanja in zvezde nekaterih zloglasnih predmestnih varijetejev, ti živijo so tvorili družbo nadvojvode Otona, ki se je v njih sredini najbolje počutil in se popolnoma vživel v njih neizrečno frivolen, čisto nesramno-drzen družabni ton. V nadvojvodovi palači so čisto cele noči popivali in prepevali. Divji hrušč in trušč je odmeval po hiši ter postal zopet celo služnčadi.

Nadvojvoda je imel zopet vesel dan in je povabil k sebi svojo priljubljeno družbo. Jedva napol obleden je sedel ob klavirju ter udarjal na hreščeče tipke v radost svojih gostov udarjal po ulični popevko. Na mizah so stale posode za led s srebrnovratnimi steklenicami, lahek dim turškega duhana je krožil po sobani in napolnjeval prostor s sladkim vonjem. Razoosalenost je dosegla

svoj višek, šale in dovtili, ki so se kar križali, so dišali po hlevu in beznici. Grof Wolkenstein se je umaknil za zastor ob oknu in zrl mrlko, napol prikrit za zaveso, v to divje drvenje in vrvenje.

Baron Schön, čegar plemstvo pač ni najti v mobenem plemiškem arhivu, ki se je predstavljaj za pisatelja in žurnalista in ki se v pustolovskem svojem nagnjenju nosil na očesu monokel, se je obrnil v nemarno nosiljačem tonu na Gerdo Molino, subreto Jantschevega gledališča. »Gerдика, danes nima Oti niti očesa zate. Ali sta se zopet oprla?«

Subreča ga je premerila z nevoljnim pogledom.

»Opetovano sem Vam že prepovedala, da bi me tikali. Ne vem, kaj bi Vas upravičeno za takšno zaupnost?«

Schön je skremžil obraz v porogljiv smeh. »Za res nič? Gerдика, ti imaš slab spomin. Kdo pa te je odkril v Beljaku, te spravil na Dunaj in ti privedel mecene? Na Tvojega Otončka se ne smeš preveč domišljevati, kljub njegovemu naslovu je stiskač napram Zigi Salzmannu.«

Videti je bilo, kako se je gospodična Gerda borila z ogorčenjem ter s težavo poiskala odgovor, ki ji je bil že na jeziku. V znoju je ravnodušnosti je zmajala s svojimi okroglimi ramami, da je bil razkošno viden širok

dekolte njene toalete. Schön se je hripavo za smejal.

»Ako boš še kdaj potrebovala moje prijateljske službe, da ti preskrbim dostojnega vzdrževalca, ti ne bom ničesar štel v zlo. Toda plačati mi boš morala 5% več provizije.«

Schön, Vi se vendar najnesramnejši zavodnik, ki sem ga kdaj videl v življenju, je pripomnil mali Tenneberg ter skremžil svoj izživet obraz v resne gube. Imel je semtertja takozvano npravnostno besnost, kakor je to zatrjevala njegova ljubica, debela brunetka Edita Fiedler, ki je kot članica Karlovega gledališča smela nastopati v zboru pri ansambelskih predstavah. Mučila je Tenneberga, ki je zaradi nje prekinil vse stike s svojo rodino, s svojo nezvestobo, v kateri se je vrgla, kakor je bila razpoložena, v roke vsakogar, ki jih je stegnol po nji. Njena nebrzdana ljubezenska pohotnost, ki je Tenneberga vezala nase, je bila tudi vzrok njegovega trpljenja, ker se je semtertja vendarle protivila njegova samozavest proti vlogi slabotnega sužnja v rokah pohotne ženske. To ga je čisto napotilo, da je napadel znanca, kakor Schön, katerim je ne po krivici podikal poklic navadnih zavodnikov.

Schön je ves razjarjen zakričal: »Ako se boš predzrnil proti meni izreči še kakšno nesramnost, si pripisuješ slabe posledice sami. Nisem pri volji trpeti, da bi me sumničljivi takšni zabiti frakirli.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. marca 1925.

Osamljeni!

Dogodki v Narodni skupščini so pokazali, da so klerikalci vključno opozicijskemu bloku v parlamentu popolnoma osamljeni. Vprizorili so skrbno zasnovano in pripravljeno kampanjo in računali s tem na izdatno podporo vseh drugih opozicijskih strank, zlasti pa so se zanašali na pomoč radičevcev. — Toda ta podpora je popolnoma izostala. Ko sta jih ministri Pribežević in doktor Žerjav s svojimi izjavami popolnoma pritisnili ob steno, so se zaman ozirali po svojih zaveznikih, da bi jim pritekli na pomoč. Nič se ni zganilo, nasprotno, vsi ostali blokaši so z največjim nžitkom opazovali obupno borbo klerikalnih poslancev ter se jim škodoželjno smejali, ko je padel s strani samostojnih demokratov udarec za udarcem, eden bolj uničujoč kot drugi, na njih hrbet, da so se pod temi udarci klerikalci zvižali, kakor gad, ki mu stopiš na glavo. In ko je večina burno demonstrirala proti klerikalni zlorabi vere v politične svrhe, bi se bila celokupna opozicija razen spahovcev najraje udeležila manifestacije. Klerikalci so bili kakor na žerjavici, ker so vsak trenutek pričakovali, da se ves parlament z njihovimi zavezniki vred združi v načelno demonstracijo proti klerikalizmu in izkoriščanju verskih svetlin v strankarsko politične svrhe. Kar oddahnilo so si, ko je bila končno debata zaključena in so se tako izognili nadaljnjim bitkam, ki bi v splošni razburjenosti lahko prile tili od — »priateljske« strani.

Klerikalci so se prepirali, da so v parlamentu popolnoma osamljeni in da se imajo le politični konstataciji zahvaliti, da sploh se igrajo kako vlogo v našem javnem življenju. Njihovemu vplivu v parlamentu je definitivno odklenalo. Nikdar več se jim ne posreči, da bi se imeli, kakor v preteklosti, odločilno besedo v našem javnem življenju.

Klerikalci so doigrali svojo vlogo, so stranka preteklosti, ki ne spada več v moderno življenje. To je dejstvo, ki se ne da spraviti s sveta. S tem dejstvom bo morala pričeti računati tudi slovenska javnost. Klerikalna stranka je zapisana smrti, in kdor se bo v bodoče še oklepal nje, ga zadene ista usoda!

— Episkop Nikolaj pri kralju. Vlada Nikolaj Velimirovič, ki je znan kot versko-filozofični pisatelj, tudi našim javnosti že izpred vojne in ki deluje sedaj kot episkop v Ohridu, je bil sprejet v avdienci ter je kralju poročal o pripravah za proslavo sv. kralja Vladimira, ki se bo vršila v Ohridu 4. junija t. l.

— Društvo prijateljev kraljevine SHS v Varšavi. 18. t. m. se je vršil v Varšavi ustanovni občni zbor društva prijateljev Jugoslavije. V častni odbor so bili izvoljeni: predsednik min. predsednik in finančni minister Vladislav Grabski, vojni minister general Vladislav Sikorski, notranji minister Ciri Rataj, prometni minister Kazimir Tiska, prosvetni minister dr. Jan Zavidovski in jugoslovski poslanik Jevrem Simić. Zbor je otvoril predsednik varšavske občine senator Balinski. Za njim je govoril prof. Cibichowski, ki je omenil cilje novega društva. Predsednik vrhovnega sodišča prof. Aleksander Mogil je v francoski razložil društvena pravila. Pravila so bila sprejeta nakar je bila izvoljena uprava in nadzorni odbor. Jugoslovski poslanik Simić je pozdravil navzoče zastopnike poljske javnosti in poljskega, želeč, da bi društvo s uspehom delovalo na poljsko-jugoslovenskem kulturnem in političnem zblizanju. Pevsko društvo »Obilica« je zapelo našo državno himno, ki so jo prisotni sprejeli z velikim oduševljenjem.

— Razstava slik naših krajev v Varšavi. Povodom poseta društva »Obilica« v Varšavi je organiziral prof. Vujčić razstavo slik naših krajev, naših prirodnih lepot in zgodovinskih znamenitosti. Ta razstava je zbudila v poljski javnosti splošno zanimanje. Listi pišejo o nji zelo simpatično in obžalujejo, da je bila otvorjena samo 4 dni, ker je moral »Obilica« odpotovati v Vilno.

— Zadnja pot gosp. Ivana Rakovca. Včeraj popoldne so položili k večnemu počitku, na pokopališču v Kranju, zemeljske ostanke g. Ivana Rakovca. Kako zelo pri ljubljen je bil pokojnik, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Izkazali so zadnjo čast ne samo njegovi ožji sorodniki, prijatelji in znanci, nego tudi nebroj zastopnikov raznih uradov, gospodarskih podjetij in društev. Med drugimi smo opazili velikega župana dr. Baltiča, delegata ministrstva finančne dr. Savnika, čefa oddelka ministrstva trgovine in industrije dr. Marna, fin. dvor. svet. dr. Bonača, člana gerentskega sveta ljubljanskega g. Josipa Turka, nadalje kot zastopnike Trgovske zbornice, predsednika g. Ivana Kvasa, tajnika Mohoriča, kot zastopnika Trgovske banke predsednika gosp. Medena, celokupni občinski odbor kranjski z županom g. C. Pircem na čelu. V velikem številu se je udeležilo pogreba uradništvo, učiteljstvo in profesorji. Nadalje pa so bila poleg mesta Kranja zastopana po svojih županih ali občinskih odbornikih vsa večja gorenjska središča: Radovljica, Skofja Loka, Trzin itd. Ob krsti pokojnika so stopali Sokoli in pa gorenjski lovci. V sprevedu je korakal Sokol iz Kranja in Stražišča in pa gasilci iz omenjenih krajev. Prav častno je bila zastopana tudi Orjuna. Pestrost spreveda pa je dvigal večji oddelke lovcev s puškami na rami. Nebroj kranjčanov in

okolčanov je spremljalo priljubljenega pokojnika na njegovi zadnji poti. Vse trgovine in gostilne, kjer se je vil žalni sprevod, so bile zaprte; raz več hiš pa so viselo žalne zastave. Ko je duhovščina, šest okoliških župnikov, na čelu jim kranjski dekan gosp. Kobler, odmolila svoje molitve za pokojnika, je zbor »Kranjske čitalnice« zapel pod vodstvom pevovodje gosp. nadzornika Rusa ponovno, v srce segajočo žalostinko. Nato so se v zadnji pozdrav poklonile zastave v sprevedu se nahajajočih društev, obenem pa je zagrmela salva iz lovskih pušk. Med tem se je otožno oglasil v bližini pokopališča lovski rog, svirajoč mu turobno melodijo v zadnji pozdrav na pot v večno lovišče. Kot zadnji so se poslovili od pokojnika njegovi najzvestejši prijatelji, lovci. Zaključil so mu svoj »slovski zdar« in vrgli na krsto kot simbol neločljivosti od pokojnika, zelene jelove vejice, katere so imeli med sprevedom na lovskih klobukih.

— Zatiiranje krvave uši. V zadnjem času se je v okrožju ljubljanskega mesta razpasla v sadovnjakih krvava uš, katero je priletavala k najhujšim škodljivcem jablanovnega drevoja. Ta zajedalka izsesava izpod lubja prebavljen sok in s tem oropa dva nova, ki je za rast in rodovitnost neuporabna. Posebno nevarna je ta zajedalka zato, ker se silno hitro razmnožuje in jo je zelo težko zatreti, ko se dobera ugnezdijo in razpase. Če se hoče ohraniti zdravo sadno dreve, je neobhodno potrebno, da se prične takoj začetkom pomladi z vsiljajim zatiranjem tega škodljivca. Natančna navodila o zatiranju so nabita na občinski deski in poleg tega tudi ljubljanski sadjerejcem na vpogled v mestnem gospodarskem uradu med običajnimi uradnimi urami.

— Sežiganje bankovcev v Zagrebu. V zagrebski električni centrali sta bila 26. t. m. sežgana dva vagona starih novčanov. Sežigali so novčaniče, zbrane v območju finančnih delegacij v Zagrebu in Ljubljani. Sežigu je prisostvoval kot zastopnik fin. ministrstva inšpektor Čedo Pešić. Sežiganje je trajalo pet ur.

— Avtomobilska zveza Vransko-Sv. Peter v Sav. dolini. Redni osebni avtomobilni promet na progi Vransko-Sv. Peter v Sav. dolini se vrši po novem poletnem voznom redu s 1. aprilom tako-le: odhod z Vranskega ob 5. zjutraj in 9.45 popoldne odhod iz Sv. Petra v Sav. dolini ob 8.30 in ob 14.50.

— Krediti za nove zgradbe prosvetnega ministrstva. Prosvetnemu ministru je dovoljen kredit za zgradbo moškega učiteljskega v Sarajevu (1.300.000 D), za moško učiteljske v Prilepu (700.000 Din) in za učiteljske v Kragujevcu, združeno z gospodinjstvo šolo (6.670.000 Din).

— Mednarodna konferenca mest. Od 20.—25. aprila se bo vršila v New Yorku mednarodna konferenca mest. Te konferenca se udeležijo kot zastopnik naših mest profesor newyorške univerze dr. Milan Pupina.

— Panorijentalski kongres nameravajo prirediti še to jesen v Tokiju ali v Pekingu.

— Turisti in drugi nedeljski zletniki. Imenjajo čisto svoje pse s seboj na zlete. Psi pridejo na sled divjačin in prične se divja gonja, kar povzroča osobito zdej pomladi in poleti loviščem ogromno škodo. Sicer je lovec po zakonu upravičen takega psa na mestu ustreliti; ker pa najbrž mnogi izletniki ne poznajo tega predpisa, jih prosimo v interesu dobre harmonije med turistikom in lovstvom, da bi opustili to razvado, in naj pse čim prej jemljejo s seboj, vodijo na vrvič Slov. lovsko društvo.

— Velike pogodnosti za vožnjo po železnicah k budimpeštanskemu veleasajm. Če t. o.ve godine olakšati jugoslovenskim interesentima posjet prvog budimpeštanskega internacionalnog veleasajma. Jugoslovanske državne železnice odredile su da, posjetioelma koji se iskazu sa legitimacijom veleasajma, daju popust od 50 % na železnica,ma, isti popust daju i madjarske železnice,te sa plovidbena društva. Zastupnici veleasajma su u Beogradu dr. Geza Szilagyi, Strahinica bana 43/a, u Splitu Putnički Ured, u Skoplju Trgovacka i obrtniska komora.

— Za inozemske turiste v naši državi. Po poročilih iz Beograda je izdalo ministristvo notranjih del naredbo, da dobe inozemci, ki potujejo v turisticke svrhe v Jugoslavijo, dovoljenje za potovanje pri vseh jugoslovenskih konzulatih in jim ni treba za to dovoljenja posebe prositi ministrstva v Beogradu. Vsi jugoslovenski konzulati so dobili pooblastilo, da lahko turistom takoj izdajajo potrebna viza za prekoračenje jugoslovanske meje. Pristojbina za tak vizum stane odslej samo 10 Din. — Končno se inozemcem tudi ni več treba javljati pri politični oblasti v Jugoslaviji. Te potne oiajsave veljajo za vse inozemce brez izjeme.

— Olike v prid Kola jugoslovenskih sester. Prišlo je že v navado, da prodajajo Kolašice ves cvetni teden olike za cvetno nedeljo. In našemu občinstvu, ki ve, kaj pomeni Kolo i. s. za humanitarno delo, bi se gotovo zdelo čudno, ko bi v tem času ne bilo na navadnih mestih po-žrtvovanih sester-prodajal. Kolašice pa tudi morajo izrabiti vsako priliko, da dobe novih virov in sredstev za svoje človekoljubno in narodno delo. Od tedna do tedna se oglašuje več prosilcev in Kola mora podeljevati večje in manjše podpore siromakom in raznim institucijam v omejenih krajih. Prosimo torej nujno vse naše občinstvo brez razlike strank, da kupuje olike in pri Kolašicah, ki pri svojem človekoljubnem delu tudi ne dela nobene razlike. 638/n

— Družba sv. Cirila in Metoda je pre-jela po ženski šentpeterski podružnici v Ljubljani od gosp. M. Dolničarja Din 500, katere je podaril družbi v spomin na pokojno soprogo. — V spomin pokojnega g. Dominika Lušina je prejela družba od Neime-

novane Din 500 od gosp. Poldeta Zupančič Din 100 in od gosp. M. Dolničarja Din 100. Vsem darovalcem iskrena hvala!

— Večkratna detomortika. Pred nekaj 23 leti je odšel Marko Grubešič iz sela Kalja v Ameriko, pustec doma mlado ženo Kato. Minula so leta in Kato je pozabila na moža. Imela je ljubavno razmerje z nekim sosedom, ki ni ostalo brez posledice. Kato je postala mati. Ne enkrat, temveč dvakrat, trikrat, štirikrat... vendar sta ostala živa samo dva otroka. Toda zlobni jeziki sosedov niso mirovali. Polagoma so se širile vesti, da je Kato spravila dva otroka na on svet. Kato se je tem vestem samo smejala, češ naj govore babnice, kar hočejo. Pa je Kato doletela nesreča, da je zopet zanosila. Sosedje so pazili nanjo, da ne bi zopet otroka zavrnila. Nekega lepega dne je Kato rodila zdravo dete, drugi dan pa o otroku ni bilo sledu. Sosedje so priljale zadevo orožnikom, ki so preiskali vso hišo ter končno našli dete zakopano v hlevu. Zločinska mati je bila aretirana ter izročena državnemu pravdnstvu v Zagrebu.

— Samomor 50letne starke. V Sarajevu se je zastrupila 50letna Bara Gojmović z lizolom. Vzrok dejanja je bila nesrečna ljubezen. Navzlic svojim 50 letom je imela Bara še mlado srce zakaj zaljubila se je v 18letnega fanta. Ta jo je nekaj časa izkorščal, in ko se jo je naveličal, je izginil. Iz obupa je nato starica izvršila samomor.

— Borba z volkom. V Hercegovini se čisto pojavljajo volkovi in posebno zadnje čase prebivalstvo po selih nima miru pred njimi, ker prihajajo vsled visokega snega v nizave V selu Lipnik je seljak Ignac Bjelogović neke noči čul, kako tulijo volkovi okoli hiše. Vzel je dvocevko ter stopil iz hiše. Oddal je na volkove strel, na kar so trje pobegnili, četrti pa je naskočil Bjelogoviću. Ta pa je udaril s puško, ki se je zlomila. Nastala je borba na življenje in smrt med volkom in človekom. Na obupne krike Bjelogovića so prihiteli sosedje, ki so volka pobili s sekirami.

WILHELM RÖNTGEN. Dne 27. marca leta 1845. je bil rojen znameniti nemski fizik Wilhelm Röntgen, izumitelj x. žarkov. Umr! je pred dvema leti. — Danes bi praznoval 80 letnico rojstva.

Iz Ljubljane.

— Zabavni večer »Zvez gostilničarjev in kavarnarjev«. Včeraj zvečer se je vršil v Kazini zabavni večer »Zvez gostilničarjev in kavarnarjev«, ki je nekako zaključil dopoldnosa zborovanje. Dvorana je bila z dohodi vred zeleno okrašena. Na stopnišču funkcijonarji te ugledne obrtniške organizacije, ki uživa v vseh ljubljanskih sloh in krogih kar največje simpatije. Žal da je pomanjkljiva reklama nekoliko poslabšala začetni obisk. Proti pomoči pa se je zabava prijetno razmahnila in začelo je imitno rajanje, ki je trajalo do zgodnje jutranje ure. Med odličnimi gosti smo zazpazili g. velikega župana dr. Baltiča s soprogo, g. generala Stojanovića, go. Mileno dr. Žerjavovo, g. gerenta dr. Puca s soprogo, g. fin. delegata dr. Savnika, g. načelnika trgovskega oddelka dr. Marna, g. tajnika Trgovske in obrtniške zbornice Mohoriča s soprogo in dr. Plessa, zastopnike novinstva itd. Sodeloval je šenjakovski pevski zbor, ki je odpel par učinkovitih, s pravim umetniškim zanosom izvajanih pesmi, tudi koserija g. Danila je žela priznanje. Sodeloval je nadalje celokupni ansambl iz bara »Emone«, ki je izvajal to-mesečni program. Med plesalkami je ugajala gđ. Fina Stader Merganova iz domače ljubljanske porodice, ki se je včeraj prvič predstavila ljubljanskemu občinstvu v dvorani. Mlada plesalka je že prava umetnica. Silizirani plesi, opremljeni z nevaadnim tehničnim znanjem, so fascinirali. Umetnica deluj na nekem budimpeštanskem odrin in je res škoda, ako zapusti svoj resni žanr, za katerega kaže izredne talente. Razpolaga že danes z veliko rutino in z izrednim čutom elegancie, kar diči samo plesalke najresnejših umetniških stremilij. Med odmor! je zabaval občinstvo priljubljeni Žorž s svojim bobnom kot ponavadi. Po polnoči se je razvil animiran ples, ki ga je vodil plesni učitelj g. Kostiček. Izgleda je godba šenjakovskega salonskega orkestra. Kmalu se bodo tudi godbeniki vgrajli v moderno plesno glasbo in se bodo lahko uporabili za vse naše elitne plesne prireditve. Čisti dohodek včerajšnjega zabavnega večera je bil namenjen gostilničarski šoli in drugim socialnim ustanovam »Zvez«. Tudi ta je menda ugoden, tako da se je zabavni večer zaključil s splošnim reprezentančnim družabnim in gmetnim uspehom. G. restavrat Krapeč je zopet pokazal, da je njegova klet in kuhinja na višku. Okusna, mojstersko pripravljena jedila in izborna kapljica, vse to je pripomoglo, da je bila zabava tako živahna, kakor redkokdaj.

— Rodoljub z dežele. Pepe, tisti, ki sedi v uradništvu s polomljenim vintom in raztrganimi copatami, je imel včeraj popoldne gosta. Mimo škofiove tiskarne so gnali na klavnico vola. Pa je popadla rogatega spak-trma. Kaj bi hitel, si je mislil, naglica ni

nikjer dobra in smrt mi itak ne uide. Hkrati pa se tako imenitna prilika, da si ogleda domače podjetje, v katerem izdelujejo to in ono. Čul je že marsikaj o Pepetu, pred delavci in je gojil iskreno željo, ko je se oral doma zemljo, da si to reč ob priliki ogleda. Zdaj se mu je želja izpolnila in kdo bi mu zameril trmo, saj so se Čarugi pred smrtjo uslišali zadnjo prošnjo. Tako je premotril Pepetov gost svoj položaj in se je tebi nič meni nič mirno vlegel pred škofio tiskarno. Dolgo je buhlil svoje dobrohotne oči v mračne stene, za katerimi izdelujejo patentirani dodatek k človeški pameti, čudne misli so mu rojile po glavi, nametni ljubljanci so pa zaman ugibali, kaj premišluje. Slednjič pa je vstal in nadaljeval svojo zadnjo pot, ne da bi priklimal z glavjo v znak, da odobrava Pepetovo trdu-trijo.

— Abonente reda F opozarjamo, da imajo danes v soboto v operi premijero Don Pasquala za svoj abonma.

— »Ljubljanski Sokol« (Narodni dom) naznanja bratom in sestram, da predava v soboto 28. t. m. ob pol 9. zvečer na galeriji telodavnice br. dr. Nikolaj Preobraženski o »Petr Velikem«, katerega 200-letnico smrti obhajajo letos vse evropski narodi. Zlasti pa slovanski. Apeleramo na brate in sestre, da se zanimivega predavanja v čim večjem številu udeležijo. Prosvetni odsek.

— Srednješolsko združenje »Preporod« priredi v soboto dne 28. t. m. v areni Narodnega doma svojo običajno akademijo. Pri akademiji sodelujejo vse društvene sekcije z izbranimi točkami, ki jih izvajajo izključno le člani-srednješolci. Bo to nekaka bilanca dela »Preporoda« skozi zimске mesece. Začetek točno ob 20. Vstopnine ni. Vstop samo z vabilom, ki je na razpolago vsak dan od 18. do 19. ure v areni.

— Udrženje vojnih invalidov podružnica v Ljubljani javlja svojim članom, da je razpisana trafika Žaljak št. 1. Reflektanti, ki razpolagajo s primernim lokalom in kapitalom, naj vložijo tozadevno ponudbo do dne 6. IV. 1925. Natančna pojasnila v pisarni podružnice v Ljubljani. 640-n

— Vlom v trgovino. Včeraj med 13. in pol 14. je neznan storilec s ponarejenim ključem odprl vrata trgovine Krivic v Franciskanski ulici št. 10 ter nato pobral iz blagajne nekaj drobiža in odnesel štiri čokolade ter 1 liter rumna. — Skupna škoda znaša 155 Din.

— Povožen od avtomobila. Včeraj okoli pol 14. je prišel delavec Josip Gebauer iz Dalmatinove ulice, hoteč prekoratiti Dunajsko cesto. Po Dunajski cesti je drvel zelo naglo neki avto, kateremu se je skušal Gebauer previdno ogniti. Sofer, ki je vozil z veliko brzino, pa menda ni mogel spremeniti smeri avtomobila in je podrl Gebauerja na tla. Gebauer, preko katerega je šel avto, je dobil težke poškodbe na nogah in so ga morali prepeljati v bolnico. Sofer se za ponesrečena ni zmenil ter je z vozom drvel dalje. Navzlic temu pa je policija ugotovila njegovo identiteto in je bila proti njemu vložena ovadba.

— Razne tatvine. Na glavnem koldvoru je neznan žepar izmaknil konjskemu trgovcu Albinu Kirnu listino s 300 Din ter razni listinami. — V stanovanje Ane Muck, dvode inš., stanujoče na Krakovskem nasipu, je 15. t. m. vlomil neznan storilec in odnesel torbico s 115 Din. — S hiše peka Lovra Cimpermana je bil 24. t. m. akrađen pločevinast žleb, vreden 350 Din.

— Proleže na našem Jadranu. Hotel »Miramare«, Crikvenica. Tople i hladne morske kupke. Soba sa celom oskrbom od 90 — 319-n

V ne vjerujete?

da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) 90-577

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih? Kupite eden par, pa boste verovali. Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Iz Celja.

— Razpisano mesto. Pri okrožnem sodišču v Celju je razpisano mesto deželno-sodnega svetnika. Razpisano je tudi mesto, ki bi se ob priliki zasedbe razpisanege mesta ali tekoma razpisa izpraznilo. Prošnje je vložiti do 25. aprila.

— Orjuna v Celju. V soboto 28. t. m. ob 20. zvečer se vrši v mali dvorani se-stanek ženske sekcije »Orjuna« Celje. Na sestanku bo o pomenu in delovanju sekcije poročal predsednik občinskega odbora Radivoj Rehar. Ustanovitev sekcije je tudi važna z ozirom na bližajoče se razviti prapora.

Iz Maribora.

— Težnje severnih in južnih Slovanov po ujedini. O tej veleznanimi temi predava v soboto 28. t. m. v restavracijski dvorani »Narodnega doma« v Mariboru glavni urednik »Slov. Naroda« g. Rasto Pustoslavšek. Začetek ob 20. Po predavanju se bodo predvajale krasne, večinoma kolorirane slike iz Čehoslovaške, ki so vzbudile že v Ljubljani veliko pozornost. Predavanje se vrši v okviru Jugoslovensko-čehoslovaške Lige v Mariboru. Predavanje je javno in vsakomur pristopno.

— Težka nesreča pri Betnavskem ribniku. V sredo se je zgodila pri Betnavskem ribniku težka nesreča. Proti ribniku sta se peljala na vozu hlapca Josip Hojtek in Fran Muršec. Od mariborske strani je pridrl vozu nasproti osebni avto, katerega se je konj tako ustrašil, da je skočil v stran ter prevrnil sebe in voz z obema hlapcema v ribnik. Hlapca sta se kmalu rešila neprijetne kopelji, konj pa je gto-

nil. Lastnik ima okoli 15.000 škode. Krivda na nesreči zadene soferja, ki je tako naglo vozil. Uvedena je bila obširna preiskava.

— Vlom v kapelico na Kalvariji. Dosedaj neznan storilec so vlomil v kapelico na Kalvariji in odnesel več oltarskih prtov in drugih predmetov. O tatovih ni sledu.

— Prijeta prostitutka. Polcija je pri-jela Stefko Selar iz Hotovca na Češkem, ka-tera je bila iz Zagreba radi prostitucije iz-gnana. Stefka se je nato pojavila v Ljub-ljani, kjer pa je menda premalo »posla« in je zato odinrla v Maribor. Sedaj pošljejo Evinu hčerko preko meje.

— Nesreči kolesarja. V sredo popo-dne se je peljal kovač Alojzij Obrecht na kolesu domov. Na strmim pobočju pri Kamnici pa je padel tako nesrečno s kole-sa, da si je prebil črepanjo. Težko ranje-nega so prepeljali v mariborsko bolnico.

PERI S »SAMOBELIN« AVTOMATOMI

Maksimalne cene mesu v Ljubljani.

Mestno tržno nadzorstvo je uvidevaje nevrzdržnost sedanjih cen mesu v primeri a ceno živine žive teže pozvalo zastopnike mesarjev in odbornike mesarske zadruge dne 26. t. m. k skupnemu sestanku v svrhu regulacije cen mesu v Ljubljani. Pri tem sestanku je prišlo med tržnim nadzorstvom in mesarji do skupnega dogovora, po katerem se ima počenši s 1. aprilom prodajati meso v Ljubljani po tehle cenah:

Govedina pitanih volov: v mesnicah I. vrste 21 Din, II. vrste 19 Din, tretjevrstno blago po 15 Din, v stoječih I. vrste 20 Din, II. vrste 19 Din.

Teletina: I. vrste 25 Din, II. vrste 23 Din.

Svinjsko meso: I. vrste (domače svinje) 27.50 Din, II. vrste in hrvatske svinje 25 Din, III. vrste po 20 Din.

Starina: salo, riba po 27.50 Din za kg, slanina po 24 Din, slanina kranjskih svinj 22.50 Din.

Te cene se smatrajo kot maksimalen tarif za vsakokratno vrsto blaga, vendar pa morejo mesarji, kar je tudi upati, tudi znižati cene mesu. S tem tarifom je prišlo vsaj do delnega razmerja cen mesu na trgu in cen živine žive vage.

Sport.

— Prvenstvena tekma Ilirija: Primorje znači pri nas posebno zanimiv sportni dogodek, posebno ker je tudi v širši javnosti znana napeta rivalnost med tema kluboma. Za nedeljo, 29. t. m. se oba kluba pripravljata z vsemi silami; Primorje, da doseže, ako ne zmago, vsaj časten izid, Ilirija, da scorta, če le more, dvostručnega rezultata. Jeseni je končala prv. tekma 9:0 za Ilirijo. — V nedeljo nastopita ob 10. to-poldne juniorski moštvi (samo ob usodnem vremenu), popoldne ob 14.30 rezervni moštvi ter ob 16. uri I. moštvi (ob vsakem vremenu). 637-n

— Ljubljanski »derby«, tako se je vedno imenovala tekma med znanimi rivaloma Ilirijo in Primorjem. V nedeljo se zopet srečata oba tekmeča v prvenstveni tekmi. Ore za točke in bo vsakakor srdit ter zanimiv boj. Obe moštvi sta momentano v dobri formi, Ilirija je dosedaj absorbirala vse prvenstvene tekme z uspehom, takisto je Primorje zmagalo v eni, igralo neodločno v dveh in izgubilo samo eno. Z nedeljsko tekmo doseže nogometna sezona v Ljubljani svoj višek.

— Ljubljanski skauti! V soboto 28. t. m. predava naš starešina, Sivi volk o naravnih krasotah kraja in njegovih pojavo ob 18. na učiteljsku. Predavanje spremljajo krasne skoptične slike! 636/n

— Izredni občni zbor »Ljubljanskega sportnega kluba« se vrši v petek 27. marca v restavraciji pri »Slonu«. Začetek ob 8. uri zvečer. Člani se pozivajo, da se po-noštevilo udeležijo. 635/n

Ženi odgriznil nos.

V pariškem predmestju se je te dni dogodila družinska tragedija, ki bi se bila kmalu končala z umorom. Rodbinsko življenje delavca Lalaja je začelo v zadnjem času pešati. Med zakončima ni bilo več ti-stega soglasja, ki jima je rodilo šestero otrok. Mož se je udajal pijaci, žena pa se je odmikala bolj in bolj od soproga, hoteč ga izpodrinuti iz rodbinskega življenja ter zapoditi od doma. Mož se ni popobil in žena je izsilila ločitev zakona. Ločeni mož ni mogel pretrpeti ločitve. Ali se mu je morda v obupu in kesu porodila kaka stara dobra misel ter je z nova vzljubil svojo ženo, mater njegovih šestih otrok? Pojavil se je torej nekega večera zopet pri ženi in ji prigovarjal, da začneta novu skupno življenje. Žena se ni hotela udati in je zahtevala, naj se mož najprvo temeljito izpreobrne, naj se najprvo vrne k rednemu življenju. Ker moževa prigovarjanja niso omajala trdne volje njegove žene, jo je po-velkel na stopnišče ter ji tamkaj dobesedno odgriznil nos. Začel jo je nato daviti in bi bil žrtev sigurno zadavil, da niso pritekli stanovalci na pomoč in rešili nesrečnico sigurne smrti. Našli so jo na stopnišču vso okrvavljeno. Mož je hotel uti in jo naglih krah pobral po stopnišču. Toda na ulici ga je zajela policijska patrila in ga odvedla na prefekturo. Tamkaj je bil svoj da se ne kesa delanja in da bi bil svojo ženo sigurno zadavil, da ga niso preplašili stanovalci. Poročilo ne navaja, ali je bila žena zvesta in ali ni ločitve izvedla pod pritiskom kakega novega ljubavnega razmerja, na kar bi se dalo sklepati iz dejstva, da ji je mož odgriznil nos, kar bi ne storil, da ni s tem hotel kaznovati ženo in jo telesno zmalčiti.

